

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА

Як у нас розвиваються недержавні пенсійні фонди

Євген Григоренко, заступник Голови Держфінпослуг

Демографічна ситуація в Україні – одна з найскладніших в Європі. Якщо на початку 60-х років населення України старше 60 років складало 11%, то зараз – 20%. Чисельність зайнятого населення – 20,8 млн осіб, а пенсіонерів – 13,8 млн. Враховуючи, що реально сплачують внески до пенсійного фонду 17,3 млн осіб, можна зробити висновок, що на одного платника страхових внесків припадає майже один пенсіонер, а в окремих регіонах і більше.

капіталу. Витрати суспільства на функціонування пенсійної системи будуть ефективними і необтяжливими, а їхня необхідність – чітко усвідомленою.

Не вдаючись в питання реформування діючої СПС і проблеми впровадження обов'язкової накопичувальної пенсійної системи (НПС), хоча визначити місце і роль пенсійної реформи III рівня (системи недержавного пенсійного забезпечення, НПЗ). Це дуже важливо в умовах, коли дехто вимагає від неї вирішення проблем, пов'язаних з повільним реформуванням солідарної системи та запізненням з впровадженням II рівня НС. Виходячи з цих позицій, чекають, що на четвертому році існування НПФ, в них повинні перебувати не сотні тисяч осіб, а багато мільйонів, і активи мають складати не сотні млн грн, а – мільярди.

Та з професійної точки зору сподіваються на такі результати марно, особливо якщо враховувати обставини, в яких запроваджується НПЗ. Досвід не лише України, а й інших країн світу, свідчить, що запровадження добровільного недержавного пенсійного забезпечення без загальнообов'язкового накопичувального пенсійного рівня та в умовах низької вартості робочої сили – це процес досить тривалий, навіть в умовах високої мобілізації ресурсів держави в цьому напрямку.

Окрім цього, в Україні є суб'єктивні, суто національні причини, які стримують розвиток добровільного пенсійного накопичення, до яких, зокрема, відносяться:

- низький рівень роз'яснювальної роботи про зміст і значення накопичувальної пенсійної системи в суспільстві – через відсутність фінансового забезпечення;
- суттєве відставання від потреб недержавних пенсійних фондів ринку капіталу;
- небажання держави підставити своє плече у забезпеченні пенсійних фондів надійними фінансовими інструмен-

тами, наприклад, державними цінними паперами, захищеними від інфляції, які б мали можливість купувати ПФ;

• керівники державних підприємств та підприємств корпоративного сектору, що знаходяться під контролем держави, замість того, щоб бути прикладом у запровадженні НПЗ "пасуть задніх", а міністерства і відомства на це ніяк не реагують. Через це державний сектор залишається найпасивнішим учасником пенсійної реформи.

Викладений тут аналіз стану справ з розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні, спрямований, перш за все, на увагу керівників підприємств. Від їх активної позиції залежить становлення та швидкий розвиток НПС, участь в ній громадян.

• обмеженість бюджетних ресурсів для вирішення соціальних потреб і як наслідок – зменшення ролі держави в забезпеченні соціальних гарантій населення (світова тенденція). У 2007 видатки Державного бюджету України, бюджетів ПФУ і фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування та пенсійне забезпечення вже перевищили 140 млрд грн.

Україна занадто пізно долучилася до світового досвіду використання ринку недержавних пенсійних послуг для забезпечення соціальних потреб пенсіонерів та збільшення інвестиційного потенціалу країни. Якщо перші НПФ з'явилися у світі більше 100 років тому, то в Україні лише у 2004. В той же час це дає можливість Україні не повторювати помилок ін-

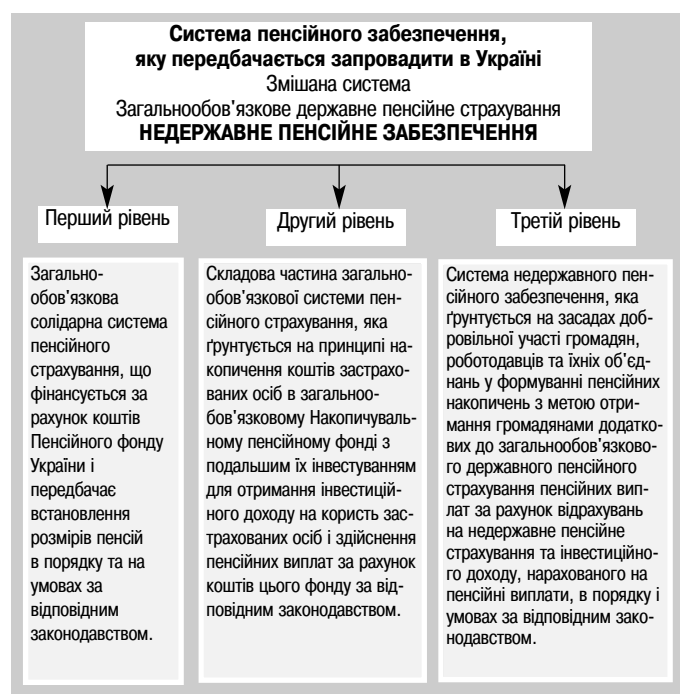
ших країн і запровадити кращий світовий досвід. І пенсійна реформа України, яка передбачає розвиток НПЗ, побудована на кращому світовому досвіді, зокрема, передбачає три рівні забезпечення пенсіонерів.

Модель НПЗ, запроваджена в Україні, створює одну з найнадійніших у світі систем захисту вкладів майбутніх пенсіонерів і можливості підтримки найперспективніших підприємств країни. За жорсткістю регулювання нашу систему називають "драконівською". Це зроблено спеціально, з врахуванням менталітету і недовіри громадян. З часом нагляд буде пом'якшуватися.

Передбачені такі механізми захисту пенсійних накопичень:

- Виключність виду діяльності НПФ, неможливість займатися чимсь іншим.
- НПФ – неприбуткова організація. Весь прибуток, отриманий НПФ, має бути розподілений між його учасниками.
- Розмежування, відокремлення активів НПФ від активів засновників та роботодавців-платників, адміністраторів, КУА та банків-зберігачів активів НПФ.
- На пенсійні активи не може бути звернене стягнення за зобов'язаннями засновників пенсійного фонду, роботодавців-платників та адміністраторів, КУА та банків-зберігачів активів НПФ.
- Неможливість банкрутства НПФ (сума зобов'язань перед учасниками завжди дорівнює вартості його майна).
- Обов'язкове залучення до процесу адміністрування, розміщення і зберігання пенсійних коштів окремих спеціалізованих та ліцензованих компаній (ліцензування, кваліфі-

кація).
Продовження теми на стор. 4.

Сучасний стан розвитку НПФ в Україні і світі

Ринкова економіка не може існувати без НПФ. Від 1990 до 2006 вартість активів НПФ у світі збільшилася з \$3,8 трлн до \$18 трлн, а майже в 5 разів. Їх частка в активах інституціональних інвесторів зростає за цей час з 27,7 до 30,2%.

Саме такий стан розвитку НПЗ дозволяє всім розвиненим країнам:

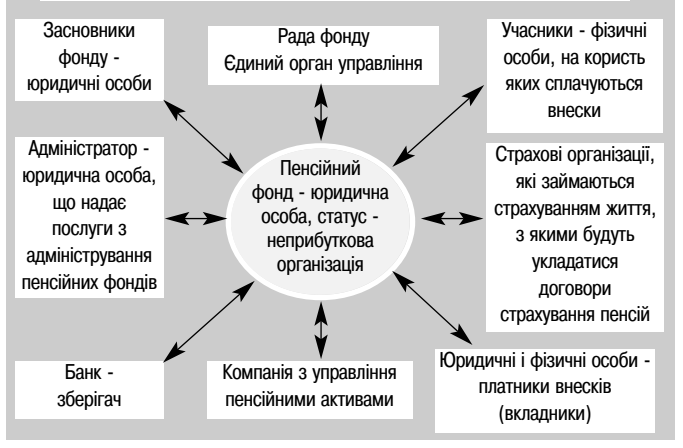
- по-перше, забезпечити гідну старість своїх пенсіонерів;
- по-друге, інвестувати в національну економіку величезні кошти, які забезпечують конкурентоздатність їхніх підприємств.

Україна в цьому списку – в хвості. Частка активів недержавних пенсійних фондів у ВВП складає всього 0,04%.

Необхідність запровадження системи НПЗ в Україні:

- **Небалансованість солідарної системи спричиняється:**
- високим рівнем демографічного навантаження на працездатне населення;

СХЕМА захисту та обслуговування пенсійних накопичень в Україні передбачає перехідний контроль за коштами, що надходять до НПФ

Приклад ефективності використання коштів на пенсійні внески працівників у порівнянні з підвищенням їхньої заробітної плати

Параметр витрат підприємства і доходів працівника	Середньомісячна заробітна плата одного працівника за минулий період		Підвищення місячного доходу працівника на 15% (675,00 грн.) через:		±
	за місяць	за рік	за рахунок підвищення в НПФ	за рахунок внесків в НПФ	
Дохід працівника	2 500,00	2 875,00	2 875,00		
Нарахування на зарплату:					
до Пенсійного фонду України (33,2%)	830,00	954,50	830,00		
до Фонду безробіття (1,3%)	32,50	37,38	32,50		
до Фонду соцстраху (1,5%)	37,50	43,12	37,50		
до Фонду з нещасних випадків на виробництві (2%)	50,00	57,50	50,00		
Загалом нараховує	950,00	1 092,50	950,00	+142,50	
Загалом витрат на оплату праці (зарплата + нарахування)	3 450,00	3 967,50	3 450,00	+517,50	
Зростання витрат на сплату внесків до НПФ на одного працівника:					
за місяць	-	-	375,00		
за рік	-	-	4 500,00		
База оподаткування доходу працівника та утримання обов'язкових внесків та зборів	2 500,00	2 875,00	2 500,00	-375,00	
Утримання з доходів працівника:					
в Пенсійний фонд України (2%)	50,00	57,50	50,00	+7,50	
в Фонд безробіття (0,5%)	12,50	14,38	12,50	+1,88	
в Фонд соцстраху (1%)	25,00	28,75	25,00	+3,75	
Податок на доходи фізичних осіб (15%)	361,88	416,16	361,88	+54,28	
Загалом утримань	449,38	516,79	449,38	+67,41	
Чистий дохід працівника після утримання податків і обов'язкових платежів	2 050,62	2 358,21	2 425,62		
Чистий дохід працівника в % до загального доходу	82,0	82,0	84,4		

Висновок:
Збільшення доходу працівника на 375,00 грн в місяць через:
1) механізм підвищення його заробітної плати призводить до зростання витрат підприємства на 1 710,00 грн за одного працівника в розрахунку на рік, та до збільшення доходу працівника до 3 691,08 грн. Збільшення податків і утримань з доходу при цьому збільшується на 808,92 грн. в рік.

2) сплату підприємством пенсійних внесків за цього працівника надає можливість підвищити його річний дохід на суму 4 500,00 грн при одночасній економії об'єктивних коштів підприємства на 1 710,00 грн. за одного працівника з розрахунку на рік. Окрім цього, на щомісячний дохід працівника в сумі 375,00 грн. додатково буде щомісячно нараховуватися інвестиційний дохід.

КОНСУЛЬТАЦІЯ

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА: ЦЕ СПРАВДІ СТОСУЄТЬСЯ КОЖНОГО

Продовження – поч. на стор. 2

За рахунок коштів Накопичувального фонду буде призначатися одноразова виплата або довічна пенсія одного з трьох видів:
– довічна пенсія з встановленим періодом;
– довічна обумовлена пенсія
– довічна пенсія подружжя.

Особі, яка має право одночасно на різні види пенсії (за віком, за інвалідністю, у зв'язку з втратою годувальника), призначається один з цих видів пенсії за її вибором. Окрім цього, особа, яка має право на довічну пенсію, обирає один з видів довічної пенсії, яка буде виплачуватися додатково до пенсії. Якщо особа не має права на отримання довічної пенсії, їй надається право отримати одноразову виплату.

В статті 11 наведений перелік осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню. У стислому вигляді до нього входять:

1) громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які працюють на підприємствах, в установах, організаціях, незалежно від форми власності, виду діяльності та господарювання, об'єднаннях громадян, у фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності та інших осіб (включаючи юридичних і фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які обрали особливий спосіб оподаткування (фіксований податок, єдиний податок, фіксований сільськогосподарський податок, придбали спеціальний торговий патент) на умовах трудового договору (контракту) або виконують роботи на зазначених підприємствах, в установах, організаціях чи у фізичних осіб за договорами цивільно-правого характеру;

2) фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності, в тому числі ті, які обрали особливий спосіб оподаткування (фіксований податок, єдиний податок, фіксований сільськогосподарський податок або придбали спеціальний торговий патент), та члени сімей зазначених фізичних осіб, які беруть участь в провадженні ними підприємницької діяльності. До членів сімей фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які беруть участь в провадженні ними підприємницької діяльності, належать: дружина (чоловік), батьки, діти та інші утриманці, які досягли 15 років, не перебувають у трудових або цивільно-правових відносинах з такою фізичною особою – суб'єктом підприємницької діяльності, але разом з ним здійснюють підприємницьку діяльність і отримують частину доходу від заняття цією діяльністю;

3) особи, які забезпечують себе роботою самостійно – займаються адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю, пов'язаною з отриманням доходу безпосередньо від цієї діяльності;

4) особи, обрані на виборні посади – до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, профспілок, політичних партій, які отримують заробітну плату (винагороду) за роботу на виборній посаді;

та інші (всього 16 пунктів, див. ст. 11 Закону №1058).

Також передбачається можливість добровільної участі в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Це право надається особам, які досягли 16-річного віку та не належать до кола осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню. Вони можуть брати добровільну участь в солідарній системі або в накопичувальній системі пенсійного страхування, або одночасно в обох системах протягом терміну, визначеного в договорі про добровільну участь в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування, але не менше одного року. Цей договір укладається з територіальним органом Пенсійного фонду.

Окремо визначені в Законі страховальники. Приватні нотаріуси виступають страховальниками в двох аспектах:

1) як роботодавці, якщо вони використовують працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту) або за договорами цивільно-правого характеру;

2) як особи, які підлягають загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню. Також зазначено, що приватні нотаріуси – платники страхових внесків до солідарної системи і Накопичувального фонду.

Стаття 15 передбачає, що страховальники набувають статусу платників страхових внесків від дня їх реєстрації в територіальному органі Пенсійного фонду. Платникам страхових внесків в десятиденний термін після їх реєстрації видається повідомлення про реєстрацію платника страхових внесків за формою, встановлену правлінням Пенсійного фонду.

Звернемося до процедури нарахування страхових внесків.

1. Об'єкт нарахування страхових внесків до солідарної системи:
– для роботодавців суми фактичних витрат на оплату праці (грошового забезпечення) працівників, що включають витрати на виплату основної і додаткової заробітної плати та інших заохочувальних і компенсаційних виплат, в тому числі в натуральній формі, виплату винагород фізичним особам за виконання робіт (послуг) за угодами цивільно-правого характеру, що підлягають обкладенню податком на доходи фізичних осіб, а також суми оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, яка здійснюється за рахунок коштів роботодавця, і допомоги по тимчасовій непрацездатності;

– для осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, займаються адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю, пов'язаною з отриманням доходу безпосередньо від цієї діяльності суми доходу (прибутку), отриманого від відповідної діяльності, що підлягає оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб;

– для осіб, які беруть добровільну участь, а на суми, визначені договором про добровільну участь.

2. Страхові внески до Накопичувального фонду нараховуються на всі суми сукупного оподаткованого доходу (прибутку) застрахованих осіб, а для осіб, які беруть добровільну участь, – на суми, визначені договором про добровільну участь.

Також при цьому нарахування страхових внесків здійснюється на суми, які не зменшені відповідно до законодавства про податок на доходи фізичних осіб та не зменшені на суму податків, інших обов'язкових платежів і внесків, які за законодавством сплачуються із зазначених сум, та суми утримань, що здійснюються за законодавством або за договорами позики, придбання товарів і виплат тощо або на інші цілі за дорученням отримувача.

Страхові внески нараховуються на суми у межах максимальної величини, що встановлюється законом про розмір страхових внесків.

Сплата страхових внесків здійснюється виключно в грошовій формі шляхом внесення відповідних сум страхових внесків до солідарної системи на банківський рахунок виконавчих органів Пенсійного фонду, а сум страхових внесків до накопичувальної системи пенсійного страхування на банківський рахунок Накопичувального фонду або на банківський рахунок обраного застрахованою особою недержавного пенсійного фонду.

Страховальники зобов'язані сплачувати страхові внески, нараховані за відповідний базовий звітний період, не пізніше ніж через 20 календарних днів із дня закінчення цього періоду. Базовий звітний період такий:

– для страховальників, зазначених в пункті 5 статті 14 (для осіб, які забезпечують себе роботою самостійно) займаються адвокатською, нотаріальною, творчою та іншою діяльністю, пов'язаною з отриманням доходу безпосередньо від цієї діяльності; фізичних осіб – суб'єктів підприємницької діяльності, які беруть участь в провадженні ними підприємницької діяльності, але разом з ним здійснюють підприємницьку діяльність і отримують частину доходу від заняття цією діяльністю;

– для інших страховальників (в тому числі нотаріусів як роботодавців) – календарний місяць.

При цьому, в разі здійснення впродовж базового звітного періоду виплат (виплати доходу), на які за цим Законом нараховуються страхові внески, страховальники одночасно з виділеною зазначених сум зобов'язані сплачувати авансові платежі у вигляді сум страхових внесків, що підлягають нарахуванню на зазначені виплати (дохід).

Те, як відбуватиметься сплата таких авансових внесків нотаріусами, як роботодавцями можна уявити, але не зовсім зрозуміло, як це робитимуть нотаріуси як самозайняті особи. В разі кожної виплати йти до банку з платіжним дорученням для переказування авансових внесків?

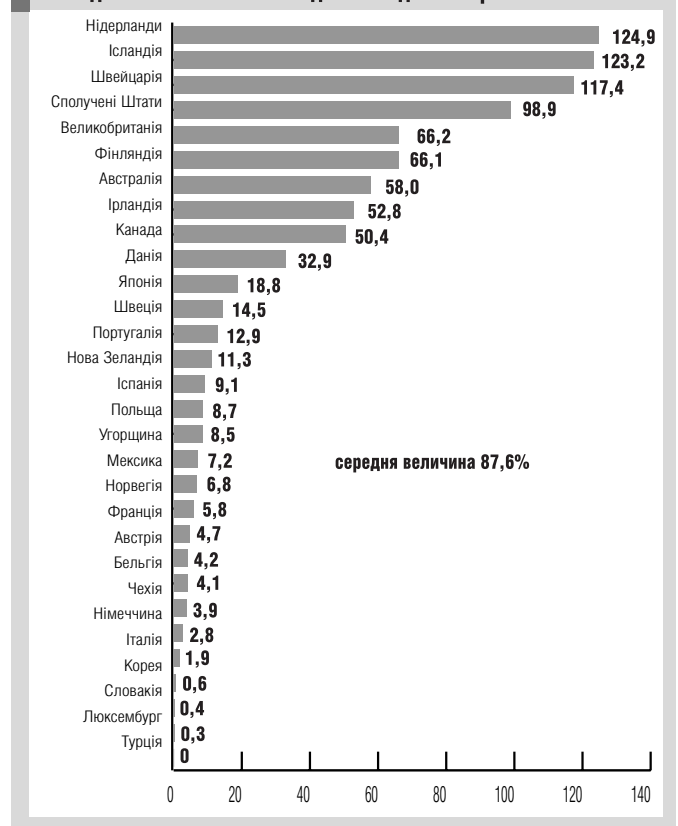
А в разі несплати авансових платежів до страховальників застосовуються фінансові санкції, передбачені цим Законом.

Частина 1 статті 18 встановлює, що розмір страхових внесків, в тому числі розмір частини внесків, що спрямовуються до Накопичувального фонду, встановлює Верховна Рада – для страховальників і застрахованих осіб за результатами актуарних розрахунків, виходячи з того, що вони повинні забезпечувати надання особам пенсійних виплат та соціальних послуг, передбачених цим Законом, а також покриття адміністративних витрат для забезпечення функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Пропозиції про розмір цих внесків вносить Кабінет разом із проектом закону про Держбюджет України на наступний рік.

Продовження буде

Співвідношення активів НПФ до ВВП в деяких країнах

ЗАПРОШЕННЯ НА ЗБОРИ

Спостережна рада кредитної спілки "ФОРТЕЦЯ"
інформує про скликання чергових загальних зборів членів кредитної спілки, які відбудуться 28 квітня 2008 за адресою:
Черкаси, вул. Ільїна, 228, актовий зал Будинку офіцерів.
Початок реєстрації – о 14:00. Початок загальних зборів – о 15:00.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:
1. Заслуховування і затвердження звіту спостережної ради КС "Фортеця".
2. Заслуховування і затвердження звіту кредитного комітету КС "Фортеця".
3. Заслуховування і затвердження звіту правління КС "Фортеця".
4. Заслуховування і затвердження висновку ревізійної комісії КС "Фортеця".
5. Заслуховування аудиторського висновку, яким підтверджена річна звітність КС "Фортеця" та затвердження річної звітності і результатів діяльності КС "Фортеця" за 2007 рік.
6. Визначення незалежного аудитора (аудиторської фірми) для підтвердження достовірності і повноти річної звітності КС "Фортеця" за 2008 фінансовий рік.
7. Ознайомлення з бюджетом на 2008 фінансовий рік.
8. Внесення змін до Статуту.
9. Затвердження порядку розподілу нерозподіленого доходу, що залишився в розпорядженні КС "Фортеця" за підсумками 2007 фінансового року.
10. Обрання членів керівних органів КС "Фортеця".
11. Різне.

Пропозиції до порядку денного загальних зборів членів КС "Фортеця" приймаються в письмовій формі до 14.04.2008 року.
Для участі в загальних зборах члени кредитної спілки "Фортеця" повинні представити свої повноваження: в разі особистої участі – шляхом надання паспорту чи документу, що його замінює, а в разі представлення за довіренням, – шляхом надання паспорту чи документу, що його замінює, а також відповідного довірення.

Довідки за тел: (0472) 71-99-10
Спостережна рада КС "Фортеця"

Спостережна рада кредитної спілки військовослужбовців та працівників правоохоронних органів "ОФІЦЕРСЬКА КРЕДИТНА СПІЛКА"
повідомляє про скликання чергових загальних зборів членів спілки, які відбудуться 23 квітня 2008 о 17:00 в актовій залі Полтавського військового інституту зв'язку за адресою: Полтава, вул. Зінківська, 44, ауд. 433

Реєстрація членів КС – з 16:00 до 16:45 цього ж дня за місцем проведення зборів.
Для реєстрації і участі в зборах членами спілки необхідно мати паспорт, або документ, що посвідчує особу.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:
1. Затвердження порядку денного загальних зборів членів кредитної спілки.
2. Заслуховування і затвердження звіту спостережної ради, кредитного комітету, правління кредитної спілки.
3. Заслуховування і затвердження висновку ревізійної комісії.
4. Заслуховування аудиторського висновку про підтвердження річної звітності.
5. Затвердження фінансової звітності за 2007 рік і розподіл доходу кредитної спілки.
6. Про зміни та доповнення до Статуту.
7. Різне.

Спостережна рада КС "Офіцерська Кредитна спілка"

Кредитна спілка "ДОВІРА"
повідомляє про скликання чергових загальних зборів, які відбудуться 25 квітня 2008 о 12:00 за адресою: Новайдар, вул. Леніна, 25, Будинок культури.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:
1. Заслуховування і затвердження звітів діяльності керівних органів КС "Довіра".
2. Заслуховування аудиторського висновку, яким підтверджена річна звітність КС "Довіра" за 2007 рік.
3. Ознайомлення з бюджетом на 2008 фінансовий рік.
4. Про розподіл нерозподіленого доходу, що залишився в розпорядженні КС "Довіра" за підсумками 2007 року.
5. Про визначення незалежного аудитора (аудиторської фірми) для підтвердження достовірності і повноти річної звітності КС "Довіра" за 2008 фінансовий рік.
6. Різне.

Телефон для довідок: (06445) 9-29-98
Правління КС "Довіра"

Перша всеукраїнська кредитна спілка
повідомляє про скликання загальних зборів членів ПВКС, які відбудуться 18 квітня 2008 об 11:00 за адресою: Київ, вул. Нижній Вал, 21.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:
1. Звіт про результати діяльності за 2007 рік.
2. Затвердження річних звітів керівних органів.
3. Обрання та відкликання членів спостережної Ради, ревізійної комісії.
4. Затвердження змін та доповнень до Статуту ПВКС.
5. Різне.

Реєстрація учасників зборів 18 квітня 2008 – з 10:00 до 11:00.
Тел. для довідок: (044) 417-50-96
Спостережна рада ПВКС

Кредитна спілка "Землевласник" повідомляє
про скликання чергових загальних зборів, які відбудуться 20 квітня 2008 о 15:00 за адресою: Чмирівка Старобільського р-ну Луганської області, вул. Воздухофлотська, 54-А, в залі засідань Чмирівської сільської ради.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:
1. Затвердження річних результатів діяльності кредитної спілки за 2007 рік, звіту спостережної ради, правління, кредитного комітету і висновку ревізійної комісії.
2. Заслуховування аудиторського висновку, яким підтверджена повнота і достовірність річної звітності за 2007 рік.
3. Внесення змін до складу органів управління та ревізійної комісії і часткове їх оновлення.
4. Розподіл доходу за результатами діяльності в 2007 році.
5. Інші питання діяльності кредитної спілки.

Довідки за тел: (06461) 2-42-94
Правління КС "Землевласник"

Спостережна рада повідомляє
про проведення чергових загальних зборів членів КС "Довіра"

Збори відбудуться 3 травня 2008 за адресою: Заліщики Тернопільської області, вул. Шкільна, 1 (ЗОСШ ім. Маковея, актовий зал).

Початок реєстрації членів КС - з 9:00. Початок зборів - о 10:00.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:
1. Затвердження порядку денного загальних зборів членів кредитної спілки.
2. Обрання та відкликання членів спостережної ради, ревізійної комісії.
3. Заслуховування та затвердження річних звітів спостережної ради, правління та кредитного комітету.
4. Заслуховування та затвердження висновку ревізійної комісії.
5. Заслуховування аудиторського висновку, яким підтверджена річна звітність (річна фінансова звітність та звіти дани кредитної спілки за звітний період).
6. Визначення аудитора (аудиторської фірми), який/які буде/будуть підтверджувати достовірність річної звітності кредитної спілки.
7. Затвердження річної звітності (фінансової звітності та звітів даних) та результатів діяльності кредитної спілки за звітний рік.
8. Внесення змін до статуту та внутрішніх положень.
9. Різне.

Спостережна рада КС "Довіра"

Кредитна спілка "ЮРТ"
повідомляє про проведення чергових загальних зборів членів КС, які відбудуться 26 квітня 2008 об 11:00 за адресою: АР Крим, Білогірськ, вул. Луначарського, 37.

Порядок денний:
1. Затвердження порядку денного загальних зборів членів КС "ЮРТ".
2. Затвердження річного звіту спостережної ради КС "ЮРТ".
3. Затвердження річного звіту Правління.
4. Затвердження річного звіту кредитного комітету.
5. Затвердження висновку ревізійної комісії.
6. Заслуховування аудиторського висновку, яким підтверджена річна звітність КС "ЮРТ" (річна фінансова звітність і звіти дани за 2007 рік) та затвердження річної звітності і результатів діяльності КС за 2007 рік.
7. Визначення незалежного аудитора (аудиторської фірми) для підтвердження достовірності повноти річної звітності КС за 2008 рік.
8. Про внесення змін до Статуту КС.
9. Ознайомлення з бюджетом на 2008 рік.
10. Розподіл нерозподіленого доходу, що залишився в розпорядженні КС за підсумками 2007 фінансового року. 11. Різне.

Спостережна рада КС "ЮРТ"

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОРИВ

Про реформу ЖКГ розмови тривають вже 17 років

Держава повинна нарешті зважитися на "поштох", щоб дати початок перетворенням в такій важливій галузі

Ми живемо в країні, в якій техногенні катастрофи в житлово-комунальному господарстві великих і малих міст можуть стати звичним явищем. За винятком, може, Комсомольська та ще декількох. Кажуть, що після війни ЖКГ перебувало в трохи кращому стані, ніж зараз. Та мешканцям багатоповітрянок, хрущовок і різних соцістечок від цього, звісно, радості мало. В №9 ми опублікували відверту сповідь (інакше й не скажеш) народного депутата України, заступника голови Комітету Верховної Ради з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики **Валерія БАРАНОВА** про стан і перспективи розвитку ЖКГ нашої держави. Цю тему продовжує ще один заступник голови цього ж Комітету парламенту народний депутат України Олександр ПОПОВ — мер міста Комсомольська на Полтавщині у 1994–2007 роках, экс-міністр містобудування і житлово-комунального господарства України.

Це означає, що, насамперед, держава зобов'язана взяти на себе фінансову підтримку багатьох проєктів, які треба терміново реалізувати в ЖКГ, та прийняти нові закони, які стимулюватимуть процес реформування. Часто запитують про 32 мільярди, це сума, закладена в проєкт закону — нової редакції загальнодержавної програми реформування житлово-комунального господарства України, розробленої урядом Віктора Януковича і поданої торік у Верховну Раду. Оскільки парламент тоді не працював, закон

ознайомитися на сайті МініЖКГ. В ньому зазначено, що реформа цієї системи, може, відбудеться за державної підтримки в розмірі трохи більше 4 млрд грн, виділених за наступні 4 роки. Однак це — абсурд, адже лише для відновлення основних фондів в систему ЖКГ необхідно залучити до 100 млрд грн! Так, це не повинні бути лише державні кошти, але й без державної підтримки нічого не вирішиться. Конкретний приклад. Для реформування житлового сектора необхідно неодмінно передати житловий фонд з балансів місцевих рад в управління власників. Йдеться, насамперед, про об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). Однак якщо цих людей запитати, чи хочуть вони взяти свій будинок на утримання (але держава при цьому не дасть ні копійки на ремонт, наприклад, аварійних інженерних мереж, покрівлі або монтаж ліфта), мешканці від такої пропозиції однозначно відмовляться. Не в повному обсязі, але якусь участь (як стимул, щоб цей процес пішов), держава повинна брати і не лише з моральних засад, аде чинне законодавство передбачає проведення першого капітального ремонту будинку при передачі його власникам на баланс ОСББ. Всі, мабуть, розуміють, що така підтримка необхідна. На жаль, навіть тут ми констатуємо, що на 2008 на такі процеси жодної копійки не закладено і не планується в майбутньому. Формуючи бюджет-2008, наш уряд планував профінансувати процес створення ОСББ сумою до 350 млн грн. Подібних прикладів чимало. На моє глибоке переконання, всі розмови про те, що в на-

шій країні можна провести будь-яку реформу — чи в охороні здоров'я, чи в освіті — без серйозної фінансової підтримки держави, необґрунтовані. Нехай підтримка буде всього на 2-4 роки, але держава її повинна надати. Заради кроку вперед. Сьогоднішні заяви — в т.ч. і міністра ЖКГ — про те, щоб ці видатки включалися в тарифи, можна назвати, м'яко кажучи, леткованими. Я назвав суму — 100 млрд. Навіть якщо ми реформуємо галузь 4-5 років. Уявіть, що за рік ми надаємо послуг населенню на 17 млрд, а плануємо 100 млрд "закласти" в тарифи. Тобто, щороку до 20 млрд. У скільки разів треба підняти вартість комунальних послуг? Більше, ніж у два рази. Яка людина в нашій країні на це погодиться? Це абсурд, що може призвести, перше, до серйозного загострення соціально-політичної ситуації, а, по-друге, підхід сам по собі утопічний, адже люди не мають можливості платити такі гроші. Я вважаю, що ніякої перспективи в реформуванні ЖКГ цього року немає, скоріше маємо відступ назад.

— В якій стані зараз нормативно-правова база, що необхідно змінити?

— Нормативно-правова база підготовлена ще торік. Перше, це корегування чинного закону про загальнодержавну програму реформування розвитку житлово-комунального господарства в частині впровадження нових практичних кроків і збільшення обсягів фінансування. По-друге, — рішення поточних і перспективних питань в житловій секторі. Ця проблема особливо актуальна, адже редакція останнього Житлового кодексу прийнята ще у 1989. Зрозуміло,

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА

Стан справ з розвитку НПФ в Україні*

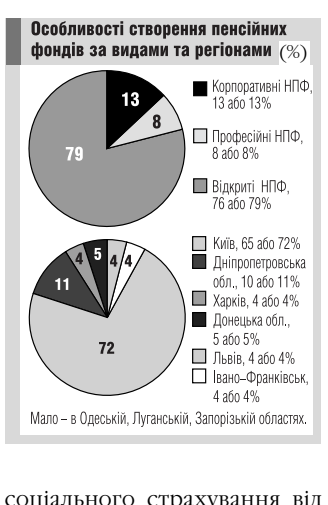
Закінчення, початок на стор. 3

кація спеціалістів, технічне забезпечення).
• Визначення напрямів і порядку використання пенсійних активів.
• Обмеження регулятором граничних тарифів на послуги адміністраторів, КУА та банків-зберігачів активів НПФ.
• Три рівні контролю: державний, контроль "ринку" (зберігач, компанії з управління активами, адміністратор), внутрішній (засновники, рада, вкладники, учасники).
• Диверсифікація пенсійних активів при інвестуванні.
• Зобов'язання в разі вимоги ради фонду до компанії з управління активами забезпечувати мінімальну доходність на рівні офіційного індексу інфляції.

Державно створені умови для функціонування системи:
• Розроблена законодавча база — Закон України "Про недержавне пенсійне забезпечення і "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування".
• На вимогу законів тільки Держфінпослуг розроблено 30 підзаконних нормативно-правових актів, якими передбачено:
• всі процедури, необхідні для початку роботи НПФ;
• вимоги для осіб, які входять до складу Ради НПФ і фахівців адміністраторів НПФ, запроваджена система їх навчання;
• процедура ліцензування адміністраторів НПФ;
• порядок ведення адміністратором системи персоналізованого обліку учасників НПФ;
• порядок подання регулятору звітності, порядок її оприлюднення;
• пруденційний нагляд, ліцензування суб'єктів, що обслуговують фонди, застосування заходів впливу до порушників, узагальнення та розповсюдження кращого досвіду роботи на ринку пенсійних послуг;
• аналіз звітності з НПЗ, розробки методик (критеріїв) оцінки фінансового стану НПФ,

встановлення вимог до суб'єктів, які обслуговують НПФ;
• на виконання розпорядження уряду реалізуються план заходів щодо роз'яснення змісту та ролі НПЗ.
Вигоди для підприємства від участі в НПЗ
I. Додаткове стимулювання працівників з метою закріплення, перш за все, кваліфікованих кадрів, зокрема і керівного складу, створення позитивного іміджу керівника. Досягається це за допомогою таких заходів:
• пропонувати робітникам додатково до заробітної плати соціальний пакет з пенсійного забезпечення;
• провести фактичне підвищення заробітної плати з економією по сплаті податків.

II. Розширення інвестиційних можливостей:
• залучити шляхом продажу цінних паперів підприємства в якості довгострокових інвестицій до фонду вкладником якого є таке підприємство;
• залучити шляхом цінних паперів підприємства в якості довгострокових інвестицій кошти всієї системи НПЗ (з часом в НПФ сконцентруються десятки млрд гривень інвестицій).
III. Зменшення бази оподаткування:
• внески підприємства до НПФ на користь своїх працівників відносяться до валових витрат в рамках встановленого законодавством відсотка від річної заробітної плати працівника;
• внески підприємства до НПФ на користь своїх працівників не відносяться до фонду оплати праці, тому з них не здійснюється відрахування до ПФУ, фонду соціального страхування на випадок непрацездатності, фонду страхування на випадок безробіття, фонду

соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
IV. Соціальне та іміджеве значення:
• розвиває у працівників почуття соціального партнерства та підтримки з боку керівництва;
• запобігає соціальним конфліктам на підприємстві;
• формує позитивний імідж і підприємства в цілому, і його керівництва.
Показники роботи НПФ
Із запізненням долучившись до світового процесу створення ринку пенсійного забезпечення, Україна прискореними темпами наздоганяє інші країни, створюючи розгалужений ринок недержавних пенсійних послуг. Конкретні приклади цього такі. Впро-

довж всього періоду відстежується тенденція до постійного зростання як кількості НПФ та інфраструктури, що їх обслуговує, так і вкладників та учасників НПФ, а також обсягів вкладених в НПФ.
За кількістю суб'єктів, які надають послуги з НПЗ, Україна вже перегнала низку країн, які стартували значно раніше, але за обсягами залучених коштів ще, на жаль, дуже відстає від них. Так, в Польщі працює всього 16 фондів, в Угорщині — 21, а в Чилі (модель, яку ми застосували) 80% учасників зосереджені в 5 фондах.

Розвиток НПФ у порівнянні з іншими ринками
Сьогодні із всіх сегментів фінансового ринку НПФ демонструють найвищі темпи росту. У 2005 активи НПФ зросли на 46%, у 2006 — на 47%, а в 2007 — на 44%.
В цілому вже більше 200 підприємств та установ виступили засновниками НПФ та майже 1 800 — їхніми вкладниками. Кількість таких вкладників, тільки за останній рік збільшилася майже на 700 суб'єктів. Найбільшу активність в цьому плані демонструють підприємства реального сектору економіки, які складають 60% всіх засновників. Це ті, хто першими зрозуміли переваги НПФ.

Регістрація суб'єктів системи НПЗ	2004	2005	2006	Поч. 2008
Кількість НПФ на кінець періоду, внесених до реєстру	29	54	79	97 (до 50 з них вже активно працює)
Кількість адміністраторів на кінець періоду	21	37	41	45
Кількість компаній з управління активами НПФ (КУА), які мають право надавати свої послуги НПФ (чисельник) та фактично їх надають (знаменник)	44	75	135	218/44
Кількість банків-зберігачів пенсійних активів, які мають право надавати послуги НПФ (чисельник) та фактично їх надають (знаменник)	68	80	95	107/31

Серед великих підприємств слід зазначити Укртелеком, Стірол; серед банків — НБУ, Укресімбанк, серед об'єднань — Українська автомобільна корпорація, Профспілка працівників енергетики і електротехнічної промисловості.

Загальні тенденції функціонування НПФ (середній розмір пенсійних внесків)

Впродовж існування НПФ в середньому сплачено (в розрахунок на одного учасника):
• вкладниками корпоративних НПФ — 1 866,5 грн;
• вкладниками професійних НПФ — 865 грн;
• вкладниками відкритих НПФ — 226,7 грн.
Поступово зростає зацікавленість до ринку недержавних пенсійних послуг іноземців. Зокрема, 26% статутного капіталу адміністраторів НПФ вже належить нерезидентам.
Вступ України до СОТ та збільшення доходів населення неминуче призведе до подальшого посилення інтересів іноземців до українського ринку пенсійних послуг, що посилюватиме конкуренцію і консолідацію цього ринку. Щоб утриматися на цьому ринку в майбутньому, національним засновникам та учасникам необхідно починати якнайраніше.

Динаміка формування пенсійних активів та активність населення

Загальна кількість учасників НПФ за 2005-2007 роки зросла в 4,5 рази і становить майже 279 тис осіб. В розрізі вікових груп найбільше учасників у віковій групі від 40 до 55 років — 43% та від 25 до 40 років — 35%. Загальна кількість укладених контрактів за останній рік збільшилася на третину і склала 42,3 тис.

* — Дані за 2007 рік можуть бути уточнені

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОРИВ

що він вже не відповідає ні реаліям, ні тенденціям, які розвиваються. І по-третє, — ми розуміємо, що не одержимо фінансування від держави в бажаному обсязі, але знайти ресурси обов'язково потрібно.

Тому наступний етап — прийняття законів, які дозволяють б бізнесу прийти зі своїми коштами і на партнерських засадах з органами місцевого самоврядування та урядом інвестувати їх в технічне переобладнання наших підприємств. Наперед потрібні енергозберігаючі технології, де в нас просто критична ситуація, адже ми дуже багато споживаємо, і — це ліквідація втрат енергії. У нас є приклади в масштабах держави, коли ми піднімаємо на поверхню і очищуємо, наприклад, 100% питної води, а це споживача доходить всього лише 30-40%. Жодна економіка таких втрат не витримає.

Тому найбільша проблема сьогодні — технічне переоснащення, впровадження нових технологій, завдяки яким можна зменшити втрати і енергоємність підприємств. Якщо хтось в нашій країні скаже, що переоснащення можна зробити без грошей, то це, впевнений, чергова авантюра.

Хочу ще підкреслити, що державна підтримка повинна регламентуватися законом про загальнодержавну програму реформування і розвитку ЖКГ. Плюс Житловий кодекс, плюс закон про особливості оренди і концесії підприємств теплоенергетики та водопровідно-каналізаційного господарства. І закон про корпоратизацію підприємств житлово-комунального сектора. Це чотири основних законодавчих акти, які докорінно можуть змінити ситуацію, щоб зробити серйозні кроки у вирішенні проблем житлово-комунального господарства.

— Чи взагалі хоч якась робота в цьому напрямку ведеться і від кого виходить ініціатива?

— Ми говоримо про реформу ЖКГ з початку незалежності нашої держави. Триває процес відпрацювання оптимальної моделі, але досі немає загального розуміння того, які ці процеси потрібно запустити в роботу. Я вважаю, що торік існувало розуміння цих процесів і був реальний шанс почати реформування ЖКГ. Те,

що відбувається сьогодні — це безвідповідальні і непрофесійні дії: нібито кроки вперед, але насправді — назад.

Наведу ще один приклад. Зараз ми не можемо надати людям нормальні послуги, проживання в житловому фонді вже стає небезпечним для життя людей і держава не може знайти грошей для його підтримки (цюого року для таких цілей кошти не передбачені), але на державному рівні ведуться розмови про реалізацію програми будівництва соціального житла вартістю 100 мільярдів доларів. Тобто, ці ми взагалі відповідальні політики, коли не звертаємо увагу на те, що відбувається з аварійним житловим фондом в країні, а заявляємо, що будуватимемо за державні гроші нове житло, не

знаючи, як дати лад старому? На мою думку — це безвідповідальний крок і відволікання уваги громадян від теми розвитку галузі житлово-комунального господарства.

— Знаєшність фондів житлово-комунального господарства вже перевищила за 50%...

— На мене глибоко переконавання, треба терміново шукати інвестиції. Я ще раз повторю — наша команда виробила систему: держава виділяє гроші, потім залучаємо бізнес — це істотні капітальні вкладення. В цьому зацікавлені не тільки українські, а й іноземні компанії — вони хочуть брати участь в цих процесах при захищеності їхніх інтересів, зокрема інвестованого капіталу. Наступний напрямком — робота з дешевими кредитними ресурсами.

Йдеться, в першу чергу, про співпрацю із Світовим банком, з Європейським банком реконструкції і розвитку. У грудні 2007 нам не вистачило буквально тижня перед відставкою уряду, щоб завершити всі формальності з СБ про виділення кредитної лінії на 140 мільйонів доларів на розвиток водопровідно-каналізаційного господарства країни. Зараз це питання відкладене на друге півріччя поточного року. Тобто, це повний провал, адже гроші, як кажуть, потрібні були ще позавчора, а ми не можемо їх одержати найближчим часом.

Наступна наша ініціатива — 200 мільйонів гривень цього року виділити на погашення процентних ставок комерційним банкам у випадку, якщо підприємства ЖКГ беруть гро-

ше неправильно. Державна повинна передати ці функції власникам житла, створивши механізм співпраці на перехідному етапі.

— Ви добре знаєте що таке ЖЕК. Який кращий — приватний чи державний?

— Ми маємо позитивні приклади роботи як державних, так і приватних ЖЕК. В чому перевага приватних? Це відхід від нормованої системи оплати праці. Практика показує, що окрім традиційно надаваних послуг, приватні ЖЕК пропонують широкий спектр додаткових послуг. При цьому вони не тільки розширюють їхній обсяг, а й підвищують якість, одночасно збільшуючи свої доходи і посилюючи соціальний захист своїх працівників.

розширення обсягу надаваних послуг.

Тут важливіше інше — приватний бізнес змінює ставлення до споживача послуг. В тому ж Комсомольську гасло приватних ЖЕК таке: "Мешканець завжди має рацію". Державні ЖЕК можуть дотримуватися такого принципу?

Перехід від державних до приватних ЖЕК дуже непростий. В майбутньому нові послуги, я б їх назвав, можуть надавати працівники нинішніх ЖЕК, адже вони професійно підготовлені. Їм лише треба дозволити виявити приватну ініціативу, підтримати в переході до нових форм обслуговування населення, реєстрації приватних підприємств, надати підтримку на початковому етапі. А в майбутньому з'являться компанії, яких найматимуть власники житлового фонду як споживачі послуг. Одночасно з ринком споживачів послуг розвиватиметься і ринок постачальників таких послуг.

Таким чином, два ринки — постачальників і споживачів послуг — почнуть реально розвиватися. Держава тут повинна дати "поштовх" — фінансову підтримку процесу створення ОСББ. Питання принципове, адже спричинює ланцюгову реакцію приватних ініціатив в житловому секторі.

— Що все-таки необхідно зробити, щоб реформа відбулася?

— Перше: корегування закону "Про загальнодержавну програму реформування житлово-комунального господарства".

Друге: Житловий кодекс сьогодні відповідає реаліям і дозволяє здійснювати ті процеси, про які я говорив вище.

Третє: партнерство держави (муніципалітетів) з бізнесом. Момент дуже важливий, адже за бізнесом ідуть інвестиції.

В цілому все треба спрямувати на те, щоб скоріше залучити в ЖКГ суттєві інвестиційні ресурси. Розмови про все інше — це просто розмови про все інше, що не має нічого спільного з нашою справою.

З моменту істотних інвестиційних вкладень в житлово-комунальну галузь і почнеся її реальне реформування.

■ Бесіду провела **Марина ЩЕРБАКОВА**

ЗАПРОШЕННЯ НА ЗБОРИ

Українська аграрно-кредитна спілка "СЕНАТЕК" повідомляє про проведення Загальних зборів членів Спілки, які відбуються 15 квітня 2008 за адресою: Київ, вул. Клименка, 25, корпус 2.

Порядок денний:

1. Звіт керівних органів.
2. Про затвердження змін та доповнень до Статуту.
3. Про надання згоди на приєднання кредитної спілки.
4. Різне.

Реєстрація учасників зборів — з 14:00. Початок зборів — о 16:00. Учасникам зборів при собі мати документ, що посвідчує особу, а представникам — також відповідне доручення.

Тел. для довідок: (044) 239-12-20, факс: 486-52-99

Спостережна рада

Кредитна спілка "НАРОДНА СКАРБИЦЯ" запрошує своїх членів на чергові загальні збори, які відбуються 3 травня 2008 в школі мистецтв о 10:00 за адресою: вул. Січових Стрільців, 1, Борзів Тернопільської області.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Затвердження порядку денного.
2. Заслуховування і затвердження звіту спостережної ради, кредитного комітету, правління.
3. Заслуховування і затвердження висновку Ревізійної комісії.
4. Заслуховування аудиторського висновку.
5. Затвердження річної звітності.
6. Розгляд бюджету на 2008 рік.
7. Інші питання діяльності спілки.

Довідки за тел.: (03541) 2-15-60, факс: 2-31-04

Спостережна рада КС "Народна скарбниця"

Кредитна спілка "Централь-старт" повідомляє про проведення загальних зборів членів кредитної спілки, які відбуються 19 квітня 2008 об 11:00 за адресою: Ужгород, пл. Народна, 5, у великій залі будинку профспілок.

Порядок денний зборів:

1. Затвердження порядку денного.
2. Затвердження річних звітів керівних органів КС.
3. Порядок розподілу прибутку КС за звітний період.
4. Інші питання діяльності спілки.

Спостережна рада КС "Централь-старт"

Кредитна спілка "БЛАГОДІЙНИЦЯ" повідомляє про проведення чергових загальних зборів, які відбуються 11 квітня 2008 о 10:00 за адресою: Луганська область, Старобільський р-н, село Шульгинка, вул. Леніна, Будинок культури.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіти органів управління кредитної спілки за 2007 рік.
2. Затвердження результатів діяльності кредитної спілки за 2007 рік.
3. Затвердження аудиторського висновку про достовірність звітності КС за 2007 рік.
4. Розподіл доходу за результатами діяльності у 2007 році.
5. Інші питання.

Правління КС "Благодійниця"

Кредитна спілка військовослужбовців України у Волинській області "ОФІЦЕРСЬКА КРЕДИТНА СПІЛКА" повідомляє про скликання чергових загальних зборів членів кредитної спілки, які відбуються 20 квітня 2008 за адресою: Луцьк, вул. Теремнівська, 85-А.

Порядок денний:

1. Довідки членів Спостережної ради.
2. Звіт органів управління про результати діяльності за 2007 рік.
3. Затвердження порядку розподілу доходу за 2007 рік.
4. Різне.

Спостережна рада КС "Офіцерська кредитна спілка"

ПЕНСІЙНА РЕФОРМА

Накопичення активів пенсійних фондів

Динаміка формування активів НПФ у 2005-2007 досить значна, але слід врахувати, що база була нульовою:

- 2005 — 46,1 млн грн.
- 2006 — 137,3 млн грн.
- 2007 — 360 млн грн.

В цілому на початок 2008 чисті активи НПФ досягли 338 млн грн., в т. ч. пенсійні внески склали 288 млн грн, а дохід — 68,1 млн грн. На один індивідуальний пенсійний рахунок припадає 766 грн внесків.

На жаль, досі НПФ України відносяться до таких, де накопичення на індивідуальних пенсійних рахунках поки що дуже низькі.

Структура пенсійних активів і якість управління ними

Скупні активи НПФ, спрямовані на інвестування, за останній рік збільшилися в два рази і склали 271 млн грн. Але вони ще не мають великого значення в інвестиційних процесах, що відбуваються в Укра-

їні. Довідково: сумарні інвестиції в основний капітал торік наблизилися до 150 млрд грн.

Переважає частина пенсійних активів поки що залишається на банківських депозитах, середня ставка за якими склала до 15%, але ця частка поступово зменшується — з 64% у 2006 до 40% у 2007. 81% депозитних вкладів розміщено строком на 1-3 роки, решта — до 1 року.

Привертає увагу низький рівень інвестування пенсійних активів в державні боргові цінні папери (1,3%).

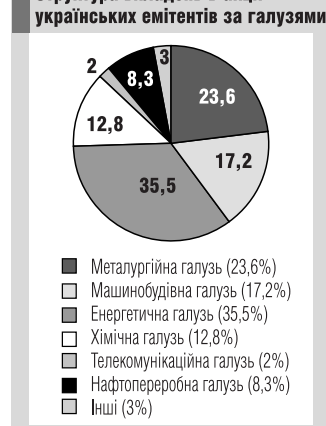
Для порівняння: в Угорщині більше 70%, в Болгарії і Польщі — майже 50%. Така ситуація пов'язана з тим, що державні цінні папери поки що не орієнтовані на інституціональних інвесторів України.

Держава шукає дешевих кредитів за кордоном. Але ситуація змінюється. І там вони дорожчать. Окрім цього, не треба забувати про зростаючу залежність від іноземних кредиторів. А головне, держава повинна дбати, щоб перші кроки ще слабкої пенсійної системи захистити від спотикань (непередбачених фінансових криз) шляхом підстраховки надійними державни-

ми фінансовими інструментами. Так робили всі країни, які дбали про авторитет накопичувальної пенсійної системи.

Консолідована доходність на ринку пенсійних послуг у 2007 перевищила рівень інфляції і в цілому НПФ захистили активи учасників від знецінення, але привертають увагу великі розбіжності в індивідуальній доходності пенсійних фондів, що пояснюється як різною якістю управління активами з боку КУА, так і різною методикою обрахунку цього показника.

Структура вкладень в акції українських емітентів за галузями

Сукупний дохід НПФ

Динаміка зростання внесків та інвестиційного доходу

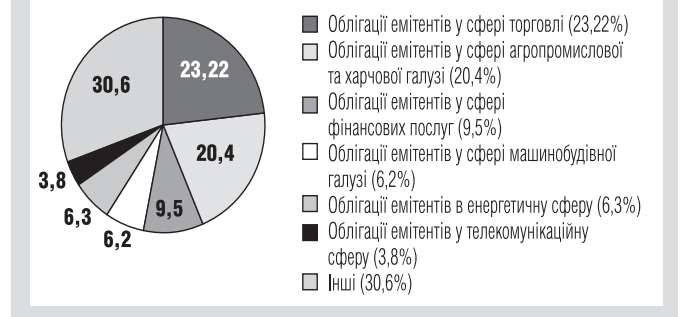
	2005	2006	2007
Сукупний дохід від інвестування пенсійних активів, тис. грн.	9,70	22,2	68,1
Розмір залучених пенсійних внесків, тис. грн.	36,44	119,74	237,2

Витрати, які відшкодовуються за рахунок ПФ

За весь період діяльності НПФ витрати склали 16,6 млн грн або 5,6% від загальної суми активів.

- Склад витрат:**
- 53% — на оплату послуг адміністратора.
 - 32% — на оплату послуг КУА.
 - 2% — на оплату послуг банку-зберігача.

Структура вкладень в корпоративні облігації за галузями економіки

Заходи, яких необхідно вжити для розширення ринку НПЗ

1. Розширення фінансового інструментарію, який забезпечує надійність і прийнятну доходність для інвестиційної діяльності НПФ. Для цього необхідно:

- внесення змін до відповідних законодавчих, нормативно-правових актів, якими треба визначити умови випуску середнь- і довгострокових державних боргових цінних паперів з плаваючим доходом (купоном), що враховує рівень інфляції в періоді, за який виплачується дохід (рівень інфляції плюс гарантований процент), в тому числі спеціально передбачених для інвестування пенсійних коштів і активів інших інституційних інвесторів;

• вдосконалення законодавства, що регулює створення і розвиток організаційно оформлених ринків товарних ресурсів (землі, житла, об'єктів комерційної інфраструктури тощо) як обов'язкової умови забезпечення ліквідності об'єктів іпотеки і застави, що, своєю чергою, сприятиме поширенню випусків іпотечних цінних паперів, випущених під заставу землі та інших об'єктів нерухомості (заставні, іпотечні облігації, житлові сертифікати);

• прийняття Закону України "Про акціонерні товариства", яким повинна бути закріплена найкраща практика з корпоративного управління і

міжнародні стандарти (принципи) корпоративних відносин, спрямовані на захист прав і законних інтересів інвесторів, що інвестують в корпоративні цінні папери, в першу чергу — портфельних, до яких належать і НПФ;

• вдосконалення нормативної бази НБУ щодо спрощення порядку проведення валютних операцій компаніями, які здійснюють управління активами інституційних інвесторів, в тому числі недержавними пенсійними фондами.

2. Запровадження системи обміну інформацією між органами, що здійснюють державний контроль і нагляд в системі недержавного пенсійного забезпечення, шляхом розробки і впровадження інтегрованої системи обміну інформацією;

3. Підвищення рівня роз'яснювальної роботи серед населення, роботодавців, профспілок, об'єднань громадян та юридичних осіб, в тому числі:

- розповсюдження серед населення інформації про переваги недержавного пенсійного забезпечення та можливості отримання додаткових виплат при досягненні громадянами пенсійного віку внаслідок участі в НПФ;
- розміщення на телебаченні, радіомовленні соціальної реклами та інформації про систему НПЗ;
- залучення обласних адміністрацій і органів місцевого самоврядування до роз'яснювальної роботи;

• запровадження системи публічної оцінки фінансового стану НПФ шляхом прийняття відповідних нормативно-правових актів та введення в дію системи розкриття інформації про недержавні пенсійні фонди. Зазначене може бути здійснене шляхом розробки спеціального формату фінансових показників і впровадження загальнодоступної бази даних про результати діяльності НПФ в Інтернеті, а також регулярне оприлюднення в пресі такої інформації.

4. Звільнення від оподаткування податком на додану вартість діяльності з адміністрування пенсійних фондів.

5. Забезпечення виконання податковими органами приписки закону щодо включення пенсійних внесків до складу податкового кредиту з податку з доходів фізичних осіб та об'єднання щорічних перерахунків цих сум.

6. Встановлення рівних умов оподаткування пенсійних виплат з пенсійного фонду (одноразової виплати та виплати на визначений строк).

7. Приспороження запровадження накопичувальної загальнообов'язкової та професійної пенсійної системи та вирішення питання щодо участі у цій системі установ недержавного пенсійного забезпечення.

8. Уточнення на підставі актуарних розрахунків і строків запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування потреб Пенсійного фонду України для компенсації втрат солідарної системи у зв'язку з перерахуванням частини страхових внесків до Накопичувального пенсійного фонду.

9. Визначення суми витрат державного бюджету на підвищення заробітної плати працівникам бюджетної сфери, пов'язане із запровадженням

накопичувальної системи пенсійного страхування.

10. Забезпечення якісного, за світовими стандартами реїтунгування фінансових інструментів та емітентів для інвестування активів НПФ.

11. Визначення чіткого переліку заховорювань, які є підставою для отримання одноразової виплати з НПФ.

12. Запровадження на законодавчому рівні єдиної системи обліку пенсійних накопичень із застосуванням одиниці пенсійного внеску та її щоденного розрахунку.

13. Суттєве підвищення відповідальності банків-зберігачів із застосуванням одиниці пенсійного внеску та її щоденного розрахунку.

14. Термінове вирішення проблеми оцінки активів в умовах малоліквідних ринків.

15. Перехід учасників ринку НПЗ на міжнародні стандарти фінансової звітності.

16. Розроблення і запровадження системи фінансових показників для здійснення моніторингу ефективності діяльності суб'єктів системи НПЗ.

17. Запровадження світового досвіду взаємовідносин між пенсійними фондами і учасниками ПФ в частині розширення можливості доступу учасників до інформації про діяльність пенсійного фонду.

18. Визначення основних засад державного регулювання накопичувальної системи НПЗ і уточнення функцій Держфінпослуг з регулювання цієї системи.

19. Прийняття на рівні уряду рішення про обов'язкову участь в системі НПЗ підприємств державної форми власності і державних акціонерних компаній.

Держфінпослуг, зі свого боку, вже вживає конкретних заходів для реалізації цих пропозицій.

■ **Євген ГРИГОРЕНКО**, заступник Голови Держфінпослуг — член міжвідомчої робочої групи з підготовки концепції проведення пенсійної реформи